
De terugkeer van het plezierpaard

TEKST: SASKIA BULTMAN-BEELE FOTO: HALEY PHELPS VIA UNSPLASH

Op een doordeweekse dag in het najaar duw ik tegen de zwarte hardhouten deur met de gouden deurknop en loop naar binnen. Voor het beest in mezelf, het plezierpaard in mij, ben ik op doorreis. Naar het land van toen en ooit, in de vervolgopleiding Systemisch Werken. Ik merk nu pas hoe zenuwachtig ik ben, vlak voor deze nieuwe start, in een nieuwe groep. Pas drie maanden na het afscheid van 'mijn groep'.

Als ik mijn extra paar sokken heb aangetrokken, zoek ik een plek in de ruimte. Waar kan ik vandaag het beste de kat uit de boom kijken? Niet te ver weg. Niet te dichtbij. Het komt nogal precies. Als ik wat te drinken ga halen, zie en hoor ik vanuit mijn rechterooghoek mensen in een kring praten en lachen. Zijn dat ze? Met mijn enthousiaste stem roep ik naar niemand in het bijzonder: 'Hoi, ik ben Saskia.' Geen antwoord. Teleurgesteld druipt ik af. Dan niet.

Terug op mijn plek valt mijn oog op het bekende doek aan de wand. *Keer terug! Wat of wie je ook bent, keer terug. Afgodendienaar. Of aanbieder van het vuur. Keer terug.* Wat bedoelde Rumi hiermee? Hoe doe je dat, terugkeren? Nieuwsgierig luister ik de daaropvolgende maanden naar de wijze woorden van trainers Anca en Pieter en schrijf ze op in het lege notitieboekje dat op mijn stoel ligt. Ik weet nu al dat het boekje te klein is voor de hoeveelheid woorden die ik de komende zes maanden aan het papier wil toevertrouwen. Saskia schrijft. Want wie schrijft, blijft. Maar hoe kom ik los van het papier? Iets dat ook zo'n houvast is geweest in een periode waarin de storm door mijn leven raasde. In de schoot van mijn zwangere opleidingsgenoot reis ik terug naar het moment waarop mijn tweede dochter veilig in mijn buik zit en we te horen krijgen dat haar grote zus levensbedreigend ziek is. In het kleine toilet van het ziekenhuis kijk ik in mijn eigen vuurspuwende ogen. Nu voel ik de

zachte hand door mijn haar. Warme vingers over mijn hoofdhuid brengen de chaos in mijn lijf tot rust. Ik smelt en sta mezelf toe om de tranen van verloren onbezorgdheid te huilen. Levend verlies, ondanks dat het goed is afgelopen.

Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder. Een mannelijke opleidingsgenoot op de piano, de stem van Ramses Shaffy. Ik stap in de groep, dans en zing. Niet langer de schaduwartiest langs de zijlijn. Ik mag meedoen. Met de vrouwen. Ook in mijn vrouwenlijn. Met de mannenkracht eromheen, ze houden de heilige ruimte. Samen voor beter.

Blijft er nog iets van mij over als ik me overgeef?

Tegen het einde, met drie opleidingsdagen in het vooruitzicht, zie ik hem staan. Mijlenver van me af. Ik scan hem vanuit de verte. Ineens kijkt hij mijn kant op. Ik schrik. Zijn ogen kijken dwars door me heen. Ijsblauw zijn ze. Brr... De kou slaat om mijn hart. Ik voel dat hij dichterbij komt. Ineens staat hij voor me. Tegenover wie sta ik? Kan ik hem vertrouwen? Ik kijk iets omhoog. Een zenuwachtig lachje ontsnapt uit mijn keel. Ik doe blij. En zet me schrap. Alles in mij staat op scherp. Met opgeheven hoofd stel ik me voor met een formeel: 'Ik ben Saskia.' De

kamertemperatuur valt terug naar standje energiebesparing. Hij antwoordt met een plechtig: 'En ik ben Morten.' We steken gelijk over en ik maak aanstalten om weg te lopen. De taak zit erop. Contact. Toch? Of nee, wacht... 'En nu ben je drie dagen van mij.' Wat??? Macht. Onmacht. Almacht. Ze vechten om een eerste plek op het podium. Brons, zilver. Hij gaat voor goud. Ik voel de greep, in zijn woorden. *Van mij.* Onmiddellijk draai ik rechts om mijn as. Weg wil ik, terug naar mijn plek. Terwijl mijn rechterbeen stevig op de grond staat, blijf ik haken op links. Zijn hand om mijn onderarm. Een keten. Van toen en ooit. Noodgedwongen draai ik iets terug. Ik roep lachend én bloedserieus: 'Ik ben helemaal niet van jou!' Onuitgesproken woorden van een klein meisje dat heeft gezien wat een greep uit de buitenwereld met de binnenwereld kan doen. Ik kijk opnieuw en zak door het ijs. Zal ik? Ook al is het een levensgroot risico. Blijft er nog iets van mij over als ik me overgeef?

Ik ben acht jaar oud als de lucht van het chloorwater mijn neus binnendringt. Mijn vader en moeder zitten op de tribune. Mijn vader is net gestopt als bondscoach van de Nederlandse zwemploeg in Los Angeles en mijn moeder geeft na een internationale zwemcarrière en deelname aan de Olympische Spelen in München zwemtraining in de plaatselijke zwemclub. Ik ga al jong met haar mee en hoewel ik liever speel dan zwem, blijkt dat ik talent heb. Dus ik mag meedoen met een wedstrijd. Ik weet

niet zo goed wat ik kan verwachten terwijl ik voor het eerst op een eigen startblok sta. Naast mij staan kinderen van mijn leeftijd en iets ouder. Ze kunnen ook allemaal snel zwemmen. Vandaag is het erop of eronder. Mijn haar is weggestopt onder de siliconen badmuts. Ik heb mijn nieuwe badpak aan. Ik neem een diepe teug lucht en slik de brok in mijn keel weg. Ik kan dit. Mijn tenen krul ik over de rand van het startblok. Wanneer komt het schot? Ik wacht. En wacht. Tot ik niet meer wachten kan. Dan zet ik af en duik. In het diepe. *Head first*. Het koude water omhult mij van top tot teen. Na drie slagen voel ik iets gek. Het is stil. Te stil. Bij de volgende slag kijk ik via het opspattende water langs mijn eigen arm naar de zijkant en zie niets. Niemand. Ik draai op mijn rug en kijk om me heen. Ik kan een speld horen vallen. Dan zie ik het. Ze staan allemaal nog op de kant. Ik heb net niet lang genoeg gewacht. Voor de muziek uit. Lachen ze me uit? Ik voel dat mijn wangen warm worden. Zo snel als ik kan, zwem ik terug naar de waterkant. Ik trek me op aan het trappetje en probeer niet uit te glijden over de natte vloer. Dat zou pas echt een domper zijn. Ik wil niet en moet. Na deze wedstrijd stop ik. Zie je wel? Ik kan het niet. Ik ben anders. Ik hoor niet thuis in het leerlandschap van mijn succesvolle ouders. Met mij kan je geen olympisch eremetaal halen.

Ineens zie ik een twinkeling in zijn ogen. Een speelse blik. De temperatuur stijgt. 'Dit leek me wel een goede zin voor jou.' Hij lacht voluit. Bulls Eye. De

schaamte voorbij. Als je me hebt, dan krijg je me ook. Nadat we goed en wel begonnen zijn in de groep, voel ik dat ik iets wil inbrengen. Alleen houdt de twijfel mij nog vast. *C'est le ton qui fait la musique*. Het lied *Vaderland* van Trijntje Oosterhuis. Niet voor mij bedoeld, wel ook voor mij bestemd. De klanken van de cello, viool en contrabas openen mijn hart. Was het *kermis in de hel* aan de andere kant van de oceaan, daar in Los Angeles? Ondanks twee gouden, een zilveren en drie bronzen medailles? Mijn vader werd genoemd om zijn technisch inzicht en door sommigen verguisd om zijn communicatie. Nadat hij ontslag heeft genomen, sta ik elke avond voor het keukenraam te wachten. Een meisje achter glas. *Een Harnas van Glas*. Ik heb een laagje om me heen en toch zie je me meteen. Je kijkt recht bij me naar binnen. Wat als hij nooit meer terugkomt? Zoals de ouders van Maaïke Ouboter? Ik ben niet boos. Nee hoor, ik ben niet boos. Echt niet. Hij kan er toch niets aan doen dat hij thuiskwam met zijn bagage? Na drie dagen fluister ik in het oor van de man die mij voor zich gewonnen heeft: 'Ik wil nog even dicht bij jou zijn.' Hij antwoordt: 'Kom nog eens terug om iets te doen hier.' Zover is het nog niet. Er staat een testing en afscheid op het programma. De taken worden verdeeld. Nu is het moment. Erop of eronder. Op mijn eigen startblok. Ik duik meteen in het diepe. Alleen die *head first*, daar ben ik minder blij mee. Ik kijk opzij. Het blijft stil. Wie is hier eigenlijk aan het werk? Hoelang blijf ik nog doelloos rondjes

zwemmen en reddingsboeien gooien? 'Hé Saskia, vind je het nog leuk?' Trainer Pieter zet me stil. Nee. Na de valse start heb ik er echt even geen zin in. Zoek het uit, denk ik. Dan zie ik ineens het houten kistje voor me. Mijn eigen schatkist. Met daarin symbolen die ik voor de gelegenheid heb meegenomen. Twee waxinelichtjes heb ik erop gezet. Eentje voor mezelf en eentje voor dat wat wordt gemist. Kan en wil ik ze delen? Ook als mijn lichtje wordt opgeëist? Dit gaat over grenzen. In gedachten roep ik Florence Nightingale aan. Er is altijd een groter verhaal om me aan vast te houden. Ik strijk over mijn hart, roep mezelf tot de orde en begin opnieuw. 'Als de tocht niet meer voert naar de plaats waar alles goedkomt, wat houdt haar gaande?' Ik haal het plezierpaardlijf van dichteres Anna Enquist van stal, sta op en stel de organisatie op. *Mijn land. Jouw land*. Ik ben al lang geslaagd. Ik ben een mens in de wereld. Met de crisis als kans. Op de dag van de liefde trek ik de deur met de gouden deurknop achter me dicht. Via een mythe én mijn schrijfmuze keer ik terug naar huis. 🐉

Er is altijd een groter verhaal om me aan vast te houden.